

בעהשית

שבע חיים

דברי תורה

מאת

כ"ק מרן אדמו"ר
הגה"ק זצוקללה"ה

דברי תורה

מאת

כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

פרשת תרומה תשפ"ג

גליון ב' אלפים נ"ז

שנה ל"ט • גליון י"ט

יוצא לאור ע"י

מכון הוצאה לאור "שבע חיים"

אגוד חסידי צאנז

רח' רבי עקיבא 8 • קרית צאנז נתניה

טלפון/פקס: 09-8820355

בארה"ב: 201-472-0556

תוכן הענינים

דברי תורה מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק וצוקללה"ה

בשיעור חומש ורש"י פרשת תרומה תשכ"ח

- אין האדם נושא את התורה, אלא אדרבה התורה נושאת אותו, שכל קיומו על ידי התורה ומבלעדיה אין לו חיים.
- הוו כעבדים המשמשין את הרב על מנת שלא לקבל פרס, כלומר על דעת שאין בה סיבה לקבלת פרס, שכן הוא בא על שכרו בעצם הלימוד ועשיית המצוה.
- הצדיקים שהחטא מאוס בעיניהם, רואים עולמם בחייהם בלימוד התורה ומעשה המצוות, ובהא גופא מקבלים שכרם.
- הדבר השווה לכל נפש לכונן צעדיו וארחותיו על פי התורה, ועל זה רומז נושאי הארון שהלכו לאחריה.
- למעלה מזה הוא כח בית דין יפה, שכדבריהם כן יקום בדיני התורה ומצוותיה, ועל זה הרמז בנושאי הארון שהולכים לפניה.
- אם הצדיק עושה לפעמים איזה דבר לפי השעה הגורמת לזה, כפי השגת רוח קדשו, לא נאמר הדבר לכלל ההמון, רק כתורה יעשה והיא תנחנו במגעלי צדק.
- הדברים שעשויים לשאת את הארון רומזים על מחזיקי תורה, שאף הם לא יסורו ממנו.
- כן רומז שכל המחזיק את התורה ופועל ועושה במסירת נפש למען לומדי תורה שיוכלו לעסוק בתורה, אין חטא ומכשול בא לידו ברוחניות ובגשמיות.

בשולחן הטהור ליל ש"ק פרשת תרומה תש"ל

- כלי המשכן מרמזים על עניני הדרכי העבודה, ומכיון שלכל אחד יש דרך מיוחד לעצמו, לכן נאמר בהם 'ועשית' בלשון יחיד.
- אבל בארון נאמר 'ועשו' לשון רבים, להורות שבלימוד התורה כל הרבים עוסקים יחד בשוה.

בשולחן הטהור יום ש"ק פרשת תרומה תש"ל

- חמש היריעות נגד חמש היריעות, כמו ה' דברות על לוח אחד כנגד ה' שעל הלוח השני, ללמד שאין שום הבדל בין המצוות שבין אדם למקום לבין המצוות שבין אדם לחבירו, שאת כולם צריך לקיים רק בגלל שכך צויה ה'.

בשולחן הטהור יום ש"ק פרשת תרומה תשמ"ב

- התכלית הנרצה במעשה המנורה לעשותה באופן שתתעלה להיות מנורה של אש קודש.

בשולחן הטהור ליל ש"ק פרשת תרומה תשד"ב

- השראת השכינה במשכן ובישראל בזכות משה רבינו, אבל גם כשאינן צדיקים העולם מתקיים בזכות תינקות של בית רבן שעליהם רומזים הכרובים.

לפרשת תרומה – בדרך דרוש

דברי תורה מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

קדושה מביאה את השמחה בעבודת ה'

- על ידי התנהגות בקדושה זוכים לשמחה ולשלוות הנפש, כי אלקים עשה את האדם ישר, ורק החטאים והעדר הקדושה גורמים לאבד את מנוחת הדעת ואין מרגישים שום תענוג מקיום מצוות.
- כשם שאדם חולה אינו מרגיש טעם במעדנים, כך גם חוטא אינו נהנה מקיום מצוות, וצריך ראשית כל לקיים סור מרע ולעשות תשובה.
- מספח"ק ייטב לב, שהתורה שבעל פה פותחת ומסיימת במ' שמבטאים בקימוץ שפתיים, כי לזכות לתורה יכולים רק על ידי לימוד וקיום כל המצוות ללא הפסק.
- מספח"ק זרע קודש על שוא לכם משכימי קום וגו', דאין זה דרך ישרה להקדים קום ועשה ולאחר לשוב על השב ואל תעשה.
- בהמשך הפסוק אוכלי לחם העצבים, לחם קאי על תורה, והם אינם מרגישים שמחה בתורה אלא עצבות.
- חובה גדולה שכל היום יהיה מוקדש לעבודת ה', ולא יהיה פוסח על שני הסעיפים, וכך ירגיש שמחה מעבודת ה'.
- וראה אם דרך ערוב בי – שאינו מרגיש שמחה בקיום מצוות אלא עצבות, סיבת הדבר וראה ועשה וגו' מראה בהר, היינו הר סיני שנצטוו ישראל וקדשתם וגו', כי רק על ידי קדושה זוכים לשמחה ושלוה, ועל ידי עבודה בשמחה יזכה וראה בנים לבניך, שישפיע לטובה על בניו, כי אין אדם מוריש קנס לבניו.
- לזכות לעשה לי מטעמים, שירגיש מתיקות בקיום מצוות, זה על ידי ועשה להם וגו' לכסות בשר ערוה, שיתנהגו בקדושה עילאה, כי אי אפשר שיהיה ועשה כרוב אחד מקצה וגו' – היינו לפסוח על שני הסעיפים.
- ויקחו לי תרומה, לי לשמי המורה על שמירת מצוות עשה.
- תורה מ' – רומז למ' שמבטאים בקימוץ שפתיים.
- משנכנס אדר מרבין בשמחה לבדוק בזה אם אנו מוכנים לגאולה שתהיה בחודש ניסן.
- חודש אדר מסוגל לתשובה ולכן מרבין בו בשמחה.

באדר משמיעין על השקלים! ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת!

פונים אנו בזה בבקשה אל כל אשר נדבה לבו הטוב אותו להרים תרומתו קודש להדפסת והפצת גלינות "דברי התורה" מכ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע ומייבאל"ח כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א, לכבוד השמחה במעונו או לעיני קרוביו, ועדיין לא העביר דמי ההתחייבות, נא להזדרז במשלוח התחייבותו בהקדם האפשרי, כי עול כבוד של חובות רובץ על שכמנו.

בטוחים אנו כי הציבור הקדוש יעמוד לימיננו למען נוכל להמשיך במלאכת הקודש של הפצת מעיינות הקודש חוצה תמידין כסדרן, לשמחת לב מבקשי ה', כרצון צדיק רבינו זי"ע בצוואתו הק' "ועיקר שבעיקרים לטובת נשמתו, שאם יודעים ממני איזה חידוש בתוה"ק אמת לפרסמה בשמי וללמדם בישראל", וזכותו הגדולה תגן עליכם במגן האלה להתברך בכל משאלות לכם לטובה.

ניתן לשלם בכרטיסי אשראי, בטלפון: 052-7140042

דברי תורה

מכ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק וצוקללה"ה

בשיעור חומש ורש"י פרשת תרומה תשכ"ח

מסופר על גדול אחד שהיה שר התורה, שבהיותו אברך צעיר התחיל להקיא דם ויצא ממנו דם רב, ואמר לו חותנו הקדוש, אם תפסיק מלימודך לרגע אחד הרי אתה בסכנה גדולה, אבל אם תמשיך ללמוד לא יהא כלום, וכך היה שהבריא והאריך ימים. כן מסופר על הגאון רבי עקיבא איגר זי"ע שפעם קיבל עליו תענית משבת לשבת, ובאמצע השבוע קיבל שטף דם, ונתיישב אצל הגמרא ללמוד, ונתרפא לגמרי, והמשיך בתעניתו.

זהו המכוון בדקדוק מאמרו של רבי נחוניא בן הקנה (אבות ג, ה) כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ, שדוקא בכאור לקבל על עצמו או זה עול תורה, שנדמה לו הלימוד לעול כבוד וקשה עד כדי מסירת נפש, אבל כשהוא מתגבר על יצרו ומתיישב ללמוד זוכה להרגיש נועם ותענוג בלימודו, עד שלא רואה בכך שום קושי כלל, ואדרבה אינו מסוגל לחיות בלי תורה.

על כן אנטיגנוס איש סוכו היה אומר (שם א, א) אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס, אלא הוו כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס, וכתב בתוספות יום טוב זי"ל, נוסח אחר 'על מנת שלא לקבל פרס', ואותה נוסחא לא הבינותי, דלא שייך לומר

ועשו ארון עצי שמים וגו', ויצקת לו ארבע מבעות זהב ונתתה על ארבע פעמותיו ושתי מבעות על צלעו האחת ושתי מבעות על צלעו השנית וגו'. (שמות כה, י"ב)

פירש רש"י, פעמותיו, כתרנמו זויתיה, וכוזיות העליונות סמוך לכפורת היו נתונות שתיים מכאן ושתיים מכאן לרחבו של ארון, והכרדים נתונים בהם, וארכו של ארון מפסיק בין הכרדים, אמתיים וחצי בין כד לבד, שיהיו שני בני אדם הנושאים את הארון מהלכין ביניהם וכו'.

וכתב הרמב"ן, לא ידעתי למה אמר שכוזיות העליונות סמוך לכפורת היו המבעות, שהכובד היה יתר מאד וכו' עיי"ש.

ונראה ליישב דעת רש"י שלא השגיחו על הכובד, מכיון שבין כך היה הארון נושא את נושאו (סוטה לה, א, ועיין התם סופר, שבת צב, א).

בדרך מוסר יש לרמוז בזה, להוציא מדעת אלו שרואים את לימוד התורה וקיום מצוותיה כעול קשה ומשא כבד על צווארם, דצריך לדעת שאין הוא נושא את התורה, אלא אדרבה התורה נושאת אותו, שכל קיומו על ידי התורה ומבלעדיה אין לו חיים.

פלפולים נפלאים גג על גג בחריפות עצומה, במשך כמה שעות רצופות, ובית המדרש היה כמרחקת מפלפול התלמידים שקפצו ממקומם מרוב התרגשות, והוא בקדושתו ישב כל הזמן כאבן דומם מבלי להזיז אצבע.

וזו אחת הסיבות למה שיש רשע וטוב לו, כי הוא בא על שכרו כאשר לפעמים עומד בחרוף נפש יצרו ונמנע מן העבירה, ועל כל מעשה קטן שעושה זוכה לשכר גדול. לא כן הצדיקים שהחטא מאוס בעיניהם, ורואים עולמם בחייהם בלימוד התורה ומעשה המצוות, ובהא גופא מקבלים שכרם.

*

ויצקת לו ארבע טבעות זהב ונתתה על ארבע פעמותיו.

בש"ך על התורה כתב ז"ל, ומה שאמר על ארבע פעמותיו ולא אמר על ארבע הפאות כמו שאמר בשולחן, או על ארבע קצותיו כמו שאמר במזבח, כאן רמז מה שאמרו ז"ל (סוטה לה, א) שהארון היה נושא נושאים, שהיו נושאים אותו ופניהם לארון ולא היו הופכים פניהם משום כבוד התורה, ואי אפשר לילך אדם הפוך אלא שהיה נושא את נושאים, לזה אמר על ארבע פעמותיו הם הארבע שנושאים אותו, ופעמותיו הוא מלשון פסיעות כמו (שיר השירים ז, ב) מה יפו פעמך, זהו ארבע פעמותיו, הם פסיעות הארון שהוא הפוסע והולך ולא הנושאים, לזה אמר פעמותיו עיי"ש (ועיין רמב"ן).

ויש לרמוז בזה על שתי בחינות ואופנים בקיום התורה. הדבר השווה לכל נפש הוא ללכת אחרי התורה, דהיינו לכונן

שיעבוד על מנת ועל תנאי שלא יתן לו שכר, דמשמע מיניה שאם יתן לו שכר לא יעבדהו עיי"ש.

ולא אמור אפשר לפרש דקבלת פרס שייך על עבודה שיש בה מורה ויגיעה, והורה התנא שצריך לעבוד את ה' באופן שירגיש שהיא היא המנוחה כי טוב וממילא לא מגיע לו שום שכר על מעשהו, והיינו על מנת שלא לקבל פרס, כלומר על דעת שאין בה סיבה לקבלת פרס, שכן הוא בא על שכרו בעצם הלימוד ועשיית המצוה, ואינו מצפה לשום תשלום גמול נוסף⁶⁸ (ועיין נועם אלימלך בפרשתו, בד"ה או יאמר דאיתא במשנה).

דלאו כל מוחא סביל דא להיות במדרגתו של הגה"ק בעל ההפלאה זי"ע, שהעיד עליו זקני הקדוש מיצאנו זי"ע שלא נהנה כלל מלימודו, שהיה עומד ודורש בפני תלמידיו הגדולים

⁶⁸ ראה בתולדות יעקב יוסף (פרשת קדושים): שמעתי ממורי, ששכר מצוה מצוה (אבות ד, ב). שאין לך שכר גדול יותר מזה, מה שיש לו תענוג ממצוה עצמה בעשותו אותה בשמחה, שהוא מאוד גדול, ואף אם לא היה שכר יותר היה זה עצמו די, מה גם שבאמת יש שכר עד אין תכלית על מצוה שעושים בשמחה וכו' (ועי' קדושת לוי, ריש פרשת עקב).

ובאהוב ישראל (פרשת דברים, ד"ה אין ערוך לך): הן אמת שהגם אם אדם עובד את השי"ת על מנת לקבל פרס הוא גם כן מדה טובה וכו', אך עם כל זה אין זה מדה המאושרת. רק העיקר שצריך כל איש ישראלי לעבוד את השי"ת בלי שום מחשבת תוחלת ותקוה לאיזה שילום גמול, שיצמח לו מזה איזה טובה בעולם הזה, או אפילו בעולם הבא, רק יחשוב בלבו כי זהו באמת עיקר שכרו מה שזכה לעבוד את השי"ת, וכאמרם ז"ל שכר מצוה מצוה.

בגדר הוראת שעה דבר יום ביומו, כשתמיד היה בדעתם שזה רק להיום הזה ולמחר יתפללו בזמנה.

יודיע בזה דרכו בקודש של דו"ר הגה"ק משינאווא זי"ע להקפיד על כל קוץ וקוץ של ההלכה הכתובה בשולחן ערוך. ולפעמים אף נגד אביו הקדוש בעל דברי חיים זי"ע, וכגון פעם אחת בערב פסח היה זקני הקדוש מגלגל בעיסה משך שעה ארוכה, כשהוא אחוז בשרעפיו בדביקות עילאה, לאחר מכן לקח דו"ר את העיסה וזרקה לאש מחשש חימוץ. כי השולחן ערוך הוא מעל וקודם לכל.

כיוצא בזה האריך זקני הקדוש מוהרצ"א זי"ע (הוספות מהרצ"א לסור מרע ועשה טוב, אות לו ואות יז) בדברים כדרכונות נגד אלו שמקילים ראשם באיסורי תורה, כגון לשון הרע ואיחור זמן תפלה וקריאת שמע, כשהם תולים עצמם באילן גדול כמה שרואים אצל הצדיקים, והנה נפלו בשוחה עמוקה, כי אם הצדיק הגדול, אשר תורתו ויחודיו הוא אומנתו כל ימי חייו, עושה לפעמים איזה דבר לפי השעה הגורמת לוה, כפי השגת רוח קדשו, אז לא נאמר הדבר לכלל ההמון, רק כתורה יעשה והיא תנחנו כמעגלי צדק להתהלך במישרים וכו' עיי"ש.

פעם במענה לאחד שנכנס אל הקודש פנימה לכבדו בסנדקאות, ושאל למתי ועל איזה שעה יודיע לקרוביו, אמר כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע: אי"ה אתחיל להתפלל בשעה שמונה ומיד אחר התפלה יהא הברית. לפשר תמיהתו של הלה ביודעו שאין דרכו בקודש להקדים כל כך בתפלה, המשיך ואמר: אתה שואל אותי עכשיו מתי אתפלל למחר, אני אומר לך שיש בדעתי לעמוד ולהתפלל בשעה שמונה, ואם בסופו של דבר זה יתאחר...

צעדיו וארחותיו על פי התורה הזאת, לשמור ולעשות ככל הכתוב בה, ועל זה רומז נושאי הארון שהלכו לאחריה. למעלה מזה הוא כח בית דין יפה שהם מתנין לעקור דבר מן התורה (יבמות פ"ב, ב), באופן שהם הקובעים ואומרים כדת מה לעשות, והתורה כביכול נמשכת והולכת אחריהם, שכדבריהם כן יקום בדיני התורה ומצוותיה, ועל זה הרמז בנושאי הארון שהולכים לפניו.

זה גם הענין שראו אצל צדיקים וקדושי עליון, שלפעמים היה נראה שאין עושים על פי הדין המפורש בשולחן ערוך, ומכל מקום היתה אזהרה יוצאת לשאר עמא דארעא שלא לעשות אחריהם כמעשיהם. כגון מה שזקני הקדוש מצאנו זי"ע היה מוחה נמרצות נגד אלו שקבעו עצמם להתפלל בשעה מאוחרת, אך הוא עצמו היה הרבה פעמים מתפלל שחרית לאחר חצות. וכשנשאל פעם על כך, השיב, כשאני קם בבוקר אני רוצה מיד להתפלל אלא שבסוף זה מתאחר, אבל לאלו שקובעים עצמם לכתחילה אדעתא דהכי על זה אני מוחה. ושמעתי פעם מכ"ק אאמו"ר זי"ע שאמר על עצמו, שבכל תפלה מבקש ומתחנן על כך שיעלה בידו להתפלל תפלה בזמנה.² והיה זה אצלם

² פעם אחת ביום שבת קודש (היה זה בשבת מברכים החודש, שמלבד אריכות התפלה היה דרכו בקודש גם לדרוש בו דרשה לפני קריאת התורה). נכנס כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע לשולחנו הטהור בשעה מאוחרת קרוב לפנות ערב, ואחרי שזימר אתקינו סעודתא, פתח ואמר בלשון תמיהה: אני אומר בשעה זו אסדר לסעודתא בצפרא דשבתא? ומיד השיב לעצמו: אני אומר זאת בדרך תחינה ותפלה, שיעזרני השי"ת שאוכל לסדר סעודתי בצפרא דשבתא.

בא בשכרו כמה שעל ידו ויששכר באהליך.

זה שרמזו כאן הכתוב, דאמנם הכדים אינם במעלת הארון, אבל צריך שלא יסורו ממנו, ורק אז ראויים הם לשאת את הארון בהם.

עוד יש לרמז, על דרך (אבות ה, יח) כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו, וכן כל המחזיק את התורה, שפועל ועושה במסירת נפש למען לומדי תורה שיוכלו לעסוק בתורה, אין חטא ומכשול בא לידו ברוחניות ובגשמיות, כדקיימא לן (שו"ע י"ד סימן רמז, ב) לעולם אין אדם מעני מן הצדקה ולא דבר רע ולא היוק מתגלגל על ידה וכו'.

לבן אמר, שמח זבולון בצאתך, הצלח בצאתך לסחורה (רש"י), במקום שכל היוצא למסחר שרוי בדאגה מחשש שלא יצליח בעסקיו, הרי שהמחזיק לומדי תורה מובטח לו שיצליח, ולכן שמח זבולון בצאתך, ויהא לכך סמוך ובטוח בזכות ויששכר באהליך.

זה שנאמר, במטעות הארון יהיו הכדים, אלו התומכי תורה, לא יסורו ממנו, שתמיד יהא בידם להחזיק לומדי תורה, דמצדקה לא מעני.

חסר ההמשך. ובקשתינו שטוחה בזה ממי שיש תח"י העתקה יותר מדוייקת שימציא לידינו, וזכות הרבים תלוי בו.

ובאמת גם הצדיקים כל מעשיהם ישרים ונכוחים למבין על פי דיני השולחן ערוך, ולא נתכוונו לזוז כלל מן ההלכה הפסוקה. וזה הרמז בנושאי הארון, דגם אלו שהלכו לפניו, שכאמור רומזו על אלו שבכוחם לעקור דבר מן התורה, בכל זאת פניהם אל הארון ודבקים ומתחברים בה, דגם כשעוקרים דבר מן התורה זה לא לעבור על דברי תורה אלא לעשות סייג לתורה (בימות צ, ב).

*

במטעות הארון יהיו הכדים לא יסורו ממנו. (כה, טו)

יש לרמז, דהכדים שעשויים לשאת את הארון מורים על מחזיקי תורה, ורמז הכתוב כאן שאף הם לא יסורו ממנו. להוציא מדעת אלו שרואים את הרשעים כצדיקים כמה שהם מחזיקים בידי לומדי תורה, כי בזה בלבד עדיין אין לו חלק בתורת ה', אלא צריך שגם הוא עצמו יעסוק בתורה.

גם עשו היה מביא ציד לפיו של יצחק (בראשית כה, כה וברש"י), וכתב באבן עזרא (שם לד) שבא לידי עוני בוקנניו ולכן היה אוהב את עשו בעבור צורכו עיי"ש, ובכל זאת נזכר לדראון עולם, ואין שכרו כמו זבולון שהיה נותן לתוך פיו של יששכר (רש"י, דברים לג, יח), דשם נאמר שמח זבולון בצאתך, היינו בשמחת התורה אשר פקודי ה' ישרים משמחי לב (תהלים ט, ט), ואז הוא

בשולחן הטהור ליל ש"ק פרישת תרומה תש"ל

ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קומתו.

בתוח"ק (שמות כה, י) ועשו ארון עצי שטים אמתים וחצי

וכל בני ישראל בכל הדורות לומדים תורת משה רבינו, דאפילו מה שתלמיד ותיק עתיד להורות לפני רבו כבר נאמר למשה בסיני (ירושלמי, פאה ב, ד). כן מצינו (שבת קא, ב ועוד) משה נקרא שפיר קאמרת, שכל תלמיד חכם נקרא משה (רש"י חולין צג, א ד"ה משה), לפי שהכל מכוחו של משה רבינו (ועיין חומת אנך, תהלים קיט, ד; מאור ושמש, פרשת פנחס, בפסוק ותקרבנה בנות צלפחד; אנרא דפרקא, אות יב; יושר דברי אמת, קונטרס ראשון, אות יא).

והנה כל כלי המשכן מרמזים על עניני ודרכי העבודה, ומכיון שלכל אחד יש דרך מיוחד לעצמו לכן נאמר שם ועשית כלשון יחיד, דכל אחד עושה בפני עצמו לפי בחינתו ומהותו. אבל הארון שעליו נאמר (להלן טו) ונתת אל הארון את העדות אשר אתן אליך, וברש"י, העדות, התורה שהיא לעדות בני וביניכם שצוית אתכם מצוות הכתובות בה, ע"כ, נאמר בעשייתו לשון רבים ועשו, להורות נתן שבמעשה הארון כל הרכים עושים יחד, כלומר שכולם כאחד עוסקים באותה תורה שקיבל משה מסיני, ולומדים בווה ככל הכתוב בה בלי שום השתנות לדורות עולם.

בעל הטורים כתב, ועשו ארון, ככולם כתיב ועשית, חוץ מבארון דכתיב ועשו, שכל הכלים עשה שלמה כיוצא בהן חוץ מארון (ברייתא דמלאכת המשכן פרק ז), עכ"ל. ולכאורה איפכא מסתברא, דבכלים שעשה גם שלמה חוץ ממושה שם היה לו לומר ועשו לשון רבים.

ונראה לומר באופן אחר. הנהגה בעבודת השי"ת יש הרבה דרכים, ובכל מצב ובכל זמן יש עצות ואופנים שונים איך לעבוד את השי"ת. כמו שפירשו בספרים הקדושים מה שאומרים אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב, שמייחסים אלקותו יתברך על כל אחד מהאבות הקדושים בנפרד, לפי שכל אחד מהם השיג והכיר אלקותו ית"ש מצד עצמותו, על פי עבודתו ודרכו הקדושה (עיין שו"ת פנים מאירות, ח"א סימן לט; בעש"ט עה"ת, פרשת ויצא, אות ו; מאור ושמש, פרשת שמות, בפסוק ואמר משה וגו').

ברם, כל זה בנוגע לעבודתו ית"ש, אבל לגבי לימוד התורה הקדושה אין לנו אלא דברי בן עמרם, ואנו מאמינים באמונה שלימה שזאת התורה המצויה עתה בידינו היא הנתונה למשה רבינו ע"ה, וזאת התורה לא תהא מוחלפת ולא תהא תורה אחרת,

בשולחן המהור יום ש"ק פרשת תרומה תש"ל

ונראה, הנהגה כנודע חמש הדברות הראשונות הם בין אדם למקום, וחמש השניות הם בדברים שבין אדם לחבירו (עיין אבן עזרא שמות כ, א; רמב"ן שם יג). וכבר האריכו בספרים הקדושים (עיין ספר העיקרים, מאמר שלישי, פרק ה ופרק כח; שו"ת דברי יציב, אורח חיים, סימן רנד) שגם מצוות שכליות

בתורה (שמות כו, ג) חמש היריעות תהיין חוברות אשה אל אחותה וחמש יריעות חוברות אשה אל אחותה.

בעל הטורים כתב, וחמש וגו', כמו ה' דברות על לוח אחד כנגד ה' שעל הלוח השני (ירושלמי, שקלים ג, א), עכ"ל. ולהבין בעי מה הכוונה ללמד ולרמוז בזה.

על כך הרמז בחמש היריעות נגד חמש היריעות, כמו ה' דברות על לוח אחד כנגד ה' שעל הלוח השני, ועל זה נאמר (פסוק ו) וחברת את היריעות אשה אל אחותה בקרסים והיה המשכן אחד, ללמד שכוונה אחת עולה לכולן, ואין שום הבדל בין המצוות שבין אדם למקום לבין המצוות שבין אדם לחבירו, שגם אותם צריך לקיים בגלל שכך ציוה ה'.

“ הרמב”ם בספר המצוות (מצוות עשה א) כתב שזו המצוה הראשונה אשר ציונו להאמין האלקות וכו' עיי”ש. אך בעל ההלכות גדולות לא מנה זאת במנין המצוות, וכמו שכתב הרמב”ן בהשגותיו שם, שאין מנין תרי”ג מצוות אלא גזירותיו יתעלה שגזר עלינו לעשות או מנענו שלא נעשה, אבל האמונה במציאותו יתעלה שהודיע אותה אלינו באותות ובמופתים ובגילוי השכינה לעינינו הוא העיקר והשורש שממנו נולדו המצוות, לא ימנה בחשבון וכו' עיי”ש.

צריך לקיימם לשם מצוות השם, כי אם עושה אותם למען התכלית הנימוסי הרי אין זה מצוה. ולא עוד אלא שללא כך אין להם קיום, כאשר אנו רואים אצל הרשעים הכופרים בהשׁי”ת שכחשם בפיהם שרוצים לשמור ולעשות רק דברים שהשכל מחייב אותם, אבל למעשה הם רוצחים וגנבים וכו', כי רק כאשר נוהרים במצוות שכליות מפני שזה רצון השׁי”ת או יש להם קיום תמידי.

ויורמזו כמה שנאמר קודם לעשרת הדברות (שמות כ, א-ב) וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר, אנכי ה' אלקיך וגו', שגם חמש דברות האחרונות שהם בין אדם לחבירו החיוב לקיימם מתוך אמונה באנכי ה' אלקיך המצווה אותם עליהם, ואל ידמה האדם בנפשו שהמצוות שבין אדם לחבירו יוכל לקיימם מחמת שהנימוס מחייב אותם, כי לא יעלה בידו לקיימם אלא אם כן ישמרם בגלל הצו האלוקי, והמאמר אנכי ה' אלקיך הוא הקדמה אל כל הדברים האלה.^א

בשולחן הטהור יום ש”ק פרישת תְּרוּמָה תשמי”ב

אלא נראה בדודאי לא היתה לפניו שום קושי בעשיית מנורה של זהב, אפס דלא זו תכלית הנרצה במעשה המנורה כי אם לעשותה באופן שתתעלה להיות מנורה של אש קודש, וכיוצא בזה בכל כלי המשכן שצריך לזככם ולהפכם מזהב גשמי לאש קודש רוחני. וזה כענין הידוע מצדיקים בנודע לקיום חובת (תהלים טו, ח) שוייתי ה' לנגדי תמיד, שלא זו הדרך להחזיק בפניו קלף שבו כתוב שם הוי”ה

בתוה”ק (שמות כה, ז) וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר.

ברש”י, וראה ועשה, ראה כאן בהר תבנית שאני מראה אותך, מגיד שנתקשה משה במעשה המנורה, עד שהראה לו הקדוש ברוך הוא מנורה של אש, ע”כ. ולהבין בעי כמה נתקשה, הלא כל מי שלומד ומעיין ברמב”ם יודע ומבין זה מעשה המנורה.

סימן לבעל תשובה גמור, כשהשם הקדוש שם הוי' ב"ה עומד לנגד עיניו, הוא סימן שתיקן ביראתו כל חטאיו. עכלה"ק. מכלל הן אתה שומע לאו, דאם אינו רואה תמיד לפני עיניו את השם הוי', סימן הוא שלא עשה תשובה כהוגן. מטעם זה לא היתה דעת תלמידי הבעש"ט נוחה מאלו שהעמידו טבלא של 'שיות' אצל העמוד או בסידורים, וכמעט שנתבטל הדבר, כי סברו שאם הוא ראוי לכך, צריך שהשם הקדוש יאיר נגד עיניו באותיות של אש ובכל רגע בגוונים אחרים, שרגע אחת אינה דומה לחברתה, ואם אינו ראוי לכך וכותב לפניו על קלף לכפות את עצמו לראות את השם, הרי זה בבחינת לוקח בת מלך בשביה, והדברים עתיקים.

(ועיין שו"ת דברי יציב, יורה דעה סימן קפה), כי אם שיהא השם הקדוש מאיר לפניו באותיות של אש.^א ורביה"ק מלובלין זי"ע העיד על הרה"ק רבי משה סופר מפשעווארסק זי"ע בעל אור פני משה, שבשעת כתיבתו היו ניצוצי אש יוצאים מהקולמוס.

ויעזרנו השי"ת שנוכה לכאחד מני אלף ממדרגת הצדיקים, שהיו יכולים להפך גשמיות לרוחניות, ויוציאו מאפילה לאורה, וניגאל גאולת עולם ב"ב אמן.

^א ראה בשיעור חומש ורש"י פרשת תצוה תשכ"ה (גליין אלף שס"ו): כתב בספה"ק נועם אלימלך (פרשת נח, ד"ה וילד נח) וזה

בשולחן המהור ליל ש"ק פרשת תרומה תשד"מ

בזכות משה, וכן מובן שהשכינה שורה בישראל בזמן שיש ביניהם צדיקים גדולים שהם במדרגת משה, כענין שמצינו (שבת קא, ב עור) משה שפיר קאמרת (עיין נועם אלימלך, פרשת תצוה, ד"ה וזהו או ישיר משה), אבל גם כשאין צדיקים העולם מתקיים בזכות התינוקות שעליהם רומזים הכרובים, והיינו מבין שני הכרובים, ראשי תיבות משה, כלומר שעל ידם יתקיים העולם כמו על ידי משה.

בן יעזור השי"ת בזכות תינוקות של בית רבן שלא חטאו מעולם, והם יגיעו בתורה הקדושה, ואף שאין צדיקים בדור יתקיים העולם בזכותם כמו בזכות משה, והשי"ת יקבל תורתם באהבה וברצון, שלא יהא לרשעים שום שליטה עלינו, ונוכל ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה, וניגאל גאולת עולם במהרה בימינו אמן.

בתוה"ק (שמות כה, כב) ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפורת מבין שני הכרובים וגו'.

בעל המורים כתב, מ'בין ש'ני ה'כרובים ראשי תיבות משה, עכ"ל. ולהבין בעי מה בא זה ללמדנו.

ונראה לומר עפ"י מה שפירש רש"י (פסוק יח) כרובים דמות פרצוף תינוק להם. והנה בגמרא (שבת קיט, ב) אמר ריש לקיש משום רבי יהודה נשיאה, אין העולם מתקיים אלא בשביל הבל תינוקות של בית רבן. אמר ליה רב פפא לאביו, דידי ודידך מאי. אמר ליה, אינו דומה הבל שיש בו חטא להבל שאין בו חטא. עיי"ש. ונוראים הם הדברים שזכות תינוקות של בית רבן גדול אפילו מן האמוראים הקדושים.

וזה אומרנו, ונועדתי לך שם, היינו דהשראת השכינה במשכן היתה

לפרשת תרומה – בדרך דרוש

הוסיף ונתן יותר ממה שנאנס, שאז בטלה מענתו מענת אונס, שהרי ראינו שהוסיף לתת מרצונו גם כמה שלא נאנס, ולזה הוסיפו לומר שמקבלים גם מה שלא נתחייבו, רק ישמעו מפי חכמים, כדי שבוה יהיה ניכר כי הדור קיבלוה ברצון, ושוב לא ימענו מענת אונס.

אמנם באמת אמרו, כי מעיקרא דדינא פירכא, כי מענת האונס מעיקרא

יש להם לישראל טענת מודעא קבלת התורה, ואי בעו עבדי אי בעי לא עבדו, וא"כ הרי דינייהו כמי שאינו מצווה ועושה, ויקופח שכרן, שהעיקר אצלנו (ע"ז ג, א) גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה.

אבל באמת אף דאנוסים היו, מכל מקום עדות יש דהדור קבלוה עליהם ברצון, שהרי הם מוסיפים תוספת רב על מה שנצטוו, והוא על דרך דאמרינן (ב"מ כב, א) כיצד אמרו תורם שלא מדעת תרומתו תרומה, הרי שירד לתוך שדה חבירו וליקט ותרם שלא ברשות, אם חושש משום גזל אין תרומתו תרומה, ואם לאו תרומתו תרומה, ומנין היה יודע אם חושש משום גזל אם לאו, הרי שבא בעל הבית ומצאו ואמרו לו כלך אצל יפות, אם נמצאו יפות מהם תרומתו תרומה, ואם לאו אין תרומתו תרומה. היו הבעלים מלקטים ומוסיפים, בין כך ובין כך תרומתו תרומה. וממנו נקח גם לענין הבא מחמת טענת אונס, דאי חזינן ליה דקא מוסיף טפי ממאי דאנסו ליה בטלה טענתו, דאי באונס הוה עביד, הלואי יעשה מה שנאנס, לא שיוסיף בתוספת מרובה.

וזה שאמרה כנסת ישראל, יותר ממה שגזרת עלי גזרתי על עצמי, בתוספת מרובה על העיקר, והוא עד להעיד עלינו שברצון טוב מקובלת עלינו ובטלה מודעא, דאם איתא דמשום אונסא עבידנא לא הוינא מוסיף עלייהו טפי. עד כאן תוכן דבריו, עיין שם.

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי. (שמות כה, ב)

במדרש (תנא דבי אליהו רבה פרשה יז), כיון שקיבלו ישראל מלכות שמים בשמחה ואמרו, כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע, מיד אמר הקב"ה למושה, דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה וגו'. וצ"ב.

ונראה לכאר, דהנה מצינו בנמרא (שבת פח, א) ויתיצבו בתחתית ההר, אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא, מלמד שכפה הקדוש ברוך הוא עליהם את ההר כנגיית ואמר להם, אם אתם מקבלים התורה מומב, ואם לאו שם תהא קבורתכם. אמר רב אחא בר יעקב, מכאן מודעא רבה לאורייתא. ופירש רש"י, מודעא רבה, שאם יזימוס לדין למה לא קיימתם מה שקבלתם עליכם, יש להם תשובה שקבלוה באונס.

ואפשר לומר, דכלפי דברים אלו אמרו ישראל נעשה ונשמע, נעשה היינו המצוות מן התורה שקיבלו כסיני, ונשמע היינו מה שיוסיפו לשמוע מפי חכמים, והיינו המצוות דרבנן (כן כתב בייטב פנים לשבת תשובה, בד"ה ו"ש ראה אנכי בשם הוהר (ח"ג פב, ב), וראה גם בדבש לפי להחוד"א, מערכת נ' אות יא, שכתב כן שם הפ"ז בדרשותיו שכתב"י), ומצינו^א, שאם

^א ראה מה שכתב בשארית יעקב (אלגזי, פרשת נשא, בד"ה והענין לומר) לפרש מה שאמרו חז"ל (עירובין כא, ב) על הפסוק (שיר השירים ז, יד) חדשים גם ישנים דודי צפנתי לך, אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה, רבונו של עולם, הרבה גזירות גזרתי על עצמי יותר ממה שגזרת עלי, וקיימתים. ויש להבין על מה היו באים ישראל להתפאר לפני בוראם על ככה. אמנם, הרי

יש להביא מדקדוק לשון הכתוב ויקחו לי תרומה, דצריך ביאור, שהרי נתנו תרומה ולא לקחו, והיה לו לומר ונתנו. וכתב באלשיך הק' (ריש פרשתו, בד"ה או יאמר בהקדים, והביאו בישמת משה כאן, בד"ה במדרש ויקחו לי תרומה. וראה עוד במדרש יהונתן בפרשתו את קח), שזה על דרך האמור, שאיש קמן הערך יתן מתנה לשר גדול ויקבל מידו, הנותן למקבל יחשב, וכן גם עתה במלך מלכי המלכים, שציוה עלינו לעשות לו מקדש, כי חשיבות הלה על כל יתגדל. ולזה אמר ויקחו לי תרומה, ויקחו דייקא, כי נתינתם כקבלה נחשבה.

ובזה יש לפרש את לשון הכתוב במשלי (ד), כי לקח טוב נתתי לכם תורתו אל תעוובו. [ראה במדרש (שמו"ר לז, א), ויקחו לי תרומה, הדא הוא דכתיב כי לקח טוב נתתי לכם תורתו אל תעוובו]. שאמר להם לישראל כי לקח טוב נתתי לכם, שהיה לכם הנאה וטובה עם נתינת התורה, ולכן תורתו אל תעוובו לפטור עצמכם בטענת אונס ומודעה.

והרי זה כמבואר, כיון שקיבלו ישראל מלכות שמים כשמתח ואמרו, כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע, כדי לחייב עצמם ברצון בלא טענת אונס, ומזה נראה כי סבורים הם כי מקום היה להם לפטור עצמם בטענת אונס, מיד אמר הקב"ה למשה, דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה וגו', נקט ויקחו דייקא, כי עצם העסק עם אדם חשוב יש בו הנאה, ונתינתם כקבלה נחשבה, ולהורות נתן ברמו, כי מעיקרא דינא פירכא, שלא שייך בזה כלל טענת אונס, כיון שכבר נקנו לו מיד אנב הנאתיהו.

וע"פ דרוש לפרשת משפטים תשד"מ.

יצ"ב פתגום

במלה. דהנה מציינו² לענין מי שנאנס, שאם הגיע אליו איזה הנאה באונס זה, אנב הנאתו גמר והקנה, אף שהיה באונס. לפי זה יש לומר לענין קבלת התורה, כי בעצם הדבר אשר פנה הקב"ה אליהם ליתן להם את התורה, וקיבל מהם את ההתחייבות, יש בזה הנאה, על דרך מה שאמרו (קידושין ג, א) לענין קידושין, דאף שצריך הבעל ליתן כסף קידושין, מכל מקום אם היה המקדש אדם חשוב, מהני גם בנתנה היא לו, כי איש קמן הערך אשר יתן מתנה לשר גדול ויקבל מידו, הנותן למקבל יחשב. וכיון שהיה להם כקבלת התורה הנאה עם האונס, גמרו דעתם להשתעבד, ובמלה מהם טענת אונס.

סמך ליסודם של דברים אלו, כי עצם העסק עם אדם חשוב יש בו הנאה,

² כן כתב בספר שארית יעקב (אלגזי, פרשת במדבר, בד"ה ובכן ירווח לנו) בשם מהר"י קולון, דאי מטי הנאה למי שאונסים אותו לא חשיב אונסא לבעל המעשה, דכיון דמטי ליה הנאה הוי כתלוייהו וזבין וביניה וביני משום דאמרין דאנב אונסא דזוזא גמר ומקני, וחייבו עצמם, עד כאן. וכתב שם, שלפי זה גם לישראל מטי להו הנאה בכמה ייעודים שכתבה תורה אל מי שמקיימה, ובטלה מהם טענת אונס. וראה שם בשם זקנו בעל רצוף אהבה, שיצא לחלק בין דין המהרי"ק לענין מתן תורה, דשאני נדון דמהרי"ק דהאונס וההנאה באין כאחד, ובא זה ההנאה ומבטל את האונס שבו, דמסתמא ניחא ליה וגמר ומקני בהדיא הנאה, שסמוכין זה לזה, אבל לישראל בקבלת התורה שכפה עליהם החר כגיגית, באותה שעה לא היה להם שום הנאה, כי אם עד שיקיימו. ובשארית יעקב שם כתב ליישב, דהיה להם הנאה במה שבחר בהם ולא בשאר אומות העולם, עייך שם באריכות. ולפי דרכו של רבינו ז"ע כאן, בעצם הדבר שדיבר עמם וקיבל את מה שהתחייבו, מטי להו הנאה, דומיא דאדם חשוב שקיבל מן האשה, ואתי שפיר. (הכתוב)

דברי תורה

מכ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

קדושה מביאה את השמחה בעבודת ה'

דמי שהתנהגותו והליכותיו הם בקדושה וטהרה על פי תורה, וכדאיאת בווהר הקדוש (פרשת לך, ח"א דף צד, א; שם, פרשת ויצא, ח"א דף קסב, א) צדיק דא נוטר ברית, והוא הולך בדרך הישר כמאמר הכתוב (קהלת ז, כט) כי עשה אלקים את האדם ישר, רצ"ל שברא אותו בכדי שיקיים מצוותיו וילך בדרך הישר, אזי מקויים בו ולישרי לב שמחה, וזוכה להיות שרוי בשמחה ובחדוותא דליבאי, ובכל עת הוא מרגיש אושר וסיפוק הנפש מתוך התלהבות דקדושה.

ולעומת זאת, בני אדם הסרים מדרך הישרה, כל ימיהם עצבים ומתהלכים במרה שחורה ומתוך כך מתייאשים ויורדים מטה מטה ומתקלקלים בנפש רוח ונשמה, ודין גרמא שאינם מרגישים שום תכלית בחייהם ושום התלהבות וחיות בעשיית המצוה, ובכל המצוות שמקיימים נראה שכפו אותם לעשותם וכמצות אנשים מלומדה.

לתקן מעשיו ולקדש עצמו על ידי התמדת התורה בלי הפסק

בענין זה כתב זק"ק מסיגוט זי"ע בייטב לב (פרשת, ד"ה עור במדרש) על אותם

בתורה"ק (שמות כה, א-ב) וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי.

ברש"י, ויקחו לי תרומה, לי לשמו. ובבעל המורים, תרומה אותיות מ' תורה. וכבר נאמרו בזה הרבה פירושים, ועוד לאלוקי מילין.

ולחלן בפרשה (כה, יט) ועשה כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה, ובמסורה ג' פעמים ועשה, הכא, ואידך (בראשית כו, יד) ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי, ואידך (שמות כה, מב) ועשה להם מכנסי כד לכסות בשר ערוה. עוד במסורה, ג' פעמים וראה, בפרשתן (כה, מ) וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר, ואידך (תהלים קל"ט, כד) וראה אם דרך עוצב בני, ואידך (שם קכ"ו, ו) וראה בנים לבניך שלום על ישראל. וצריך ביאור.

עוד נקדים מה שאמרו חז"ל (תענית כ"א, א) משנכם אדר מרבין בשמחה, דלכאורה תמוה היאך שייך ציווי להרכות בשמחה, הלא שמחה היא דבר התלוי בהרגשת הלב ומה שייך לצוות על כך.

הכתוב אומר (תהלים צ"ג, יא) אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה. והיינו

הפה, ואין שום דבר מפסיק ביניהם, כך בעסקי התורה ביושבו לפני הספר צריך ליותר שיהיה הכל מקשה אחת ולא יפסיק בעת לימודו לדברים אחרים ולא יפנה לשום שיחה במלה, וכן כשמסיים לימודו יסתום פיו ויקיים מה שלמד ולא יתעסק בדברים בטלים, ואז תאיר התורה לנגדו בזהרי חמה ויתענג נפשו על השם תמיד. לכן היה משה רבינו ע"ה בהר מ' יום ומ' לילה דייקא, לחם לא אכל ומים לא שתה, להורות דהדרך להצליח בתורה הוא כשלומד בבחינה של אות מ"ם סתומה ופתוחה, שלא יפנה כלל לדברים אחרים, עכתודה"ק ועיי"ש באריכות.

המתנהג בדת מביאתו התורה לידי שמחה

בעין זה איתא מהרה"ק מראפשיץ זי"ע בורע קודש (פרשת וישב, ד"ה גם ירמו וישלחה) בשם אביו זי"ע על הפסוק (תהלים קכו, ה) **שוא לכם משכימי קום מאחרי שבת**, ששוא דרכם כסל למו של אלו שמקדימים לקיים מצוות עשה שהם בקום ועשה, בעוד שהם מאחרי שבת, שמאחרים את מצוות השב ואל תעשה ואינם שבים בתשובה שלימה על עוונותיהם, עכדה"ק.

ויבואר המשך הכתוב, **אובלי לחם העצבים וגו'**, לחם רומז לתורה (עין משלי מ, ה; חגיגה יד, א), ואלו שהם מאחרים לקיים סוד מרע ואינם שבים בתשובה שלימה, אינם זוכים להרגיש שמחה ומתיקות בתורה, ותמיד הם עצבים ונכאי לב, וכאמור דרק מי שמקיים מצוותיו והולך בחוקותיו ית"ש הוא זוכה להיות בשמחה תמיד, ועל ידי לימוד התורה הוא

בני אדם שאינם מרגישים שום התלהבות וחיות בקיום המצוות, ומדמים לעצמם שהמצוות ניתנו לבני עליה בלבד שלא קלקלו ולא פגמו בשמו יתברך, שבאמת טעות היא בידם, וצריכים לידע כי זאת התורה לא בשמים היא וגו' ולא מעבר לים וגו' כי קרוב הדבר אליך מאד בפך ובלבבך לעשותו (דברים ל, יב).

ובותב בתוך דבריו הקדושים, וזל"ק: מבשרי אחזה אלך, כי כמו בעוד שמוג הגוף אינו בקו הבריאה, והאצטומכא מקולקל, אין לו שום חשק ולא תאוה למאכל, וכל אוכל ומעדנים תתעב נפשו ותרחיק ממנו, ואם יאכל לא יועיל כי אם יזיק, על כן צריך תחילה לנקות האצטומכא ואז יהיה המאכל לתרופה ולעזר ולהועיל. כמו כן בענין הנפש, בעוד שאינו סר מרע, הלב מלא נבלים וערמומיות מזהמת החמאים, ואין לו שום כח המתאוה ומשתוקק לטוב, ונדמה לו כאילו רחוק ממנו לא יוכל עשוהו וכאילו הוא בשמים. אבל אחר שסר מרע ומצמצם מחשבותיו ודיבוריו ומעשיו על פי דת התורה, לא יוסיף ולא יגרע, אז לבו זך ונקי, וממילא דרך הטוב ימתק לו כדבש למתוק ויותר, כמאמר דוד המלך ע"ה (תהלים יט, יא) ומתוקים מדבש וגו', ואז יכסוף ויחאזה לעשות הטוב, ואז לא בשמים הוא כי קרוב אליך הדבר מאד. נמצאנו למדין כי עיקר מה שיקשה בעינינו הוא ענין סוד מרע, אבל אחר שסר מרע הוא נקל לעשות טוב, עכלה"ק.

זמוסיף הלכן התורה שבעל פה פותחת באות מ', מאימתי, ומסיימת באות מ' של תיבת בשלום, לומר לך דכמו שביטוי אות מ"ם הוא בפתחת וסגירת

ושמעתי מכ"ק אאמור"ר (שליט"א) [זי"ע], שכשהיה בילדותו בפולין נסובה פעם השיחה בין הילדים לבו לחוקות והליכות הגויים, ועבר אז במקום ההוא כומר בעל בשר, ואחד הילדים נענה כי הוא תמה ואינו מבין היאך נעשה הכומר מפוטם ודשן, הרי אין לו שום הנאה בחייו שכן מימיו לא תירץ קושיא של תוספות ואפילו פסוק חומש אינו יודע לקרוא, ומדיכין נעשה מפוטם כל כך.

התנאים להרגיש שמחה בעבודת ה'

בוה יבואר המסורה, וראה אם דרך עויצב בי, שאם תראה שהנך מלא עצבות ורפיון וחסר לך שמחה של מצוה וחיות והתלהבות בתורה ומצוות, ואיך מרגיש נועם ומתיקות בעבודת ה', אזי וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר, וכאמור שמשעה רבינו היה בהר מ' יום לרמו על חובת לימוד התורה ברציפות ובל"ה הפסק, וכן נצטוו אז בני ישראל להתקדש לקראת מעמד הר סיני (שמות יט, יד-טו), וכשמתנהגים באופן כזה זוכים להרגיש שמחה בעבודת ה', ואז יקויים וראה בנים לבניך, שהבנים ילמדו ממנו לילך בדרך ה', מה שאין כן כשהעבודה היא מתוך עצבות והעדר אושר וסיפוק, שאז אין הבנים למדים לעבוד את ה', וכמו שהמליץ זק"ק מסיגוט זי"ע בייטב פנים (ל"ה דמוכות, אות מז) על פי מאמרם ז"ל (כתובת מג, א) אין אדם מוריש קנס לבניו, שעבודה בדרך של פחד ויראה אינה משפיעה על הבנים לטובה עיי"ש.

על דרך זה יבואר המסורה הב', ועשה לי מטעמים וגו', דאם תרצה שהמצוות

מוצא מזור ומרפא לנשמתו וכדכתיב (תהלים יט, ט) פקודי ה' ישירים משמחי לב, דרך הישירים ההולכים בדרך הישר אצלם דברי התורה משמחי לב.

זהו כלל גדול בספרי החסידות והמוסר, שעבודת היוצר אינה עולה בקנה אחד עם עבודת היצר, ואם תיכף אחר עובדו ליוצרו הוא קם ממשנתו ופונה לדברים אחרים ומתעסק בדברי חולין, נמצא פוגם בנפשו ועלול הוא ליפול מטה מטה במחשבותיו הרעים ולא תהא תקומה לכל תורתו, ורק כאשר יקיים הכתוב (דברים ד, ד) ואתם הדבקים בה' אלקיכם, יקויים בו חיים כולכם היום, היפוך מה שאמרו (יזמא עב, ב) לא זכה נעשית לו סם המות, דרך כשרבוק בה' באמת כל חייו מלאי חיות והתלהבות דקדושה.

אין שמחה והנאה בעונג התורה הקדושה

בן איתא בקדמונים (עיין ספר חרדים, פרק טו) שבית המדרש הוא כמאסר לרשעים וגן עדן לצדיקים, ורואים זאת בחוש שהצדיק וירא ה' הבא לבית המדרש הוא לומד תורה בשמחה עצומה והוא מלא חיות דקדושה, ותמיד שש ושמח לעשות רצון קונו, ולבו נכסף ומשתוקק ללמוד עוד ועוד. ומאידך האנשים הפחותים והשפלים ביושבם לפני הספר אינם מוצאים מנוח לנפשם ונראה כאילו כפאום לישוב על יד הגמרא, וכל העת מצפים שיוכלו לברוח מבית המדרש כתינוק הבורח מבית הספר, ומקויים אצלם בחינת הכתוב בתוכחה (דברים כה, טו) בבוקר תאמר מי יתן ערב ובערב תאמר מי יתן בוקר, והם מסתובבים במרה שחורה ל"ע.

בעבודת ה', צריך הוא לעסוק בתורה באופן של מ' המורה על התמדה ורציפות ולא לפנות לבו לכמלה, וכאשר עבודתו תהיה תמה ונקיה יזכה להרגיש מתיקות בעבודת ה', וזה ימשוך את לבו יותר ויותר.

חודש אדר מסוגל לתשובה ולכן מרבין בשמחה

לבן ציוו חז"ל משנכנס אדר מרבין בשמחה, כי חודש הבא הוא חודש ניסן שבו נזכה בעז"ה לגאולה השלימה, כמו שאמרו חז"ל (ראש השנה יא, א) בניסן עתידין להיוגאל, ולכן אנו צריכים לפשפש במעשינו ולראות אם עבודתנו היא מתוך שמחה, שזה מוכיח שכל ההתנהגות היא כדת של תורה ושנהיה ראויים בזכותה לגאולה השלימה.

ובפרט בשנה מעוברת המסוגלת לתשובה, כנודע מהרה"ק מהר"ש מבעלזא זי"ע שרמז זאת בכתוב (בראשית מג, י) כי לולא התמהמהנו כי עתה שבנו זה פעמים, 'לולא' אותיות 'אלול', וכאשר התמהמהנו ולא עשינו תשובה בחודש אלול, אזי כי עתה שבנו, אנו יכולים להשלים התשובה, כאשר 'זה' פעמיים, בזמן שחודש אדר שהוא חודש י"ב כמנין 'זה' הוא פעמיים. ולכן דייקא בחודש זה מרבין בשמחה, כי כשיודעים שבכל מצב הקב"ה מקבל אותנו בתשובה שלימה, כי לא ידה ממנו נדה, השמחה מתרכה מאליה, ובכח זה יכולים להתעלות בעבודת ה'.

ומתוך ד"ק בעידן רעוא דרעוין
ש"ק פרשת תרומה תשנ"ב

יהיו אצלך בגדר מטעמים ותרגיש בהם נועם מתיקות וטעם ערב, הדרך לזה הוא ועשה להם מכנסים בד לכסות בשר ערוה וגו', רצ"ל שתקדש עצמך ותפרוש מן העבירות והתאוות ותשוב אל השי"ת כראוי, ואז תרגיש שמחה והנאה מכל דבר שבקדושה. וזהו ועשה כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה, שהכרובים הונחו על ארון העדות זה לעומת זה, להורות שאי אפשר להיות עם יוצרו ועם יצרו בחדא מחתא, אלא או שנמצאים בקצה זה או בקצה השני, או שמתנהגים בקדושה וטהרה ודבקים בהשי"ת, ואז מתענגים על ה' בתורה ומצוות, או שרגליו יורדות מות ונפול ממה ממה לבאר שחת מדחי אל דחי.

לבן אמר הכתוב ויקחו לי תרומה, וברש"י לי לשמי, ועל דרך דאיתא בזהר הקדוש (פרשת בראשית, ח"א דף כד, א) על הפסוק (שמות ג, טו) זה שמי לעולם וזה זכרי לדור ודור, דתיבת שמי עם י"ה של שם הוי"ה עולה כמנין שם"ה, כנגד שם"ה לא תעשה, ותיבת זכרי עם ו"ה של שם הוי"ה עולה כמנין רמ"ח, כנגד רמ"ח מצוות עשה. וזהו לי לשמי, היינו המצוות עשה, וכנ"ל מדברי הרה"ק מראפשיץ זי"ע על שוא לכם משכימי קום מאחרי שבת, ששוא דרכם כסל למו של אלו שמקדימים לקיים מצוות העשה שהם בקום ועשה, בעוד שהם מאחרי שבת, שמאחרים לשוב בתשובה על מה שעברו על הלא תעשה, דאנשים כאלו אינם יכולים להרגיש שמחה ותענוג בעבודת ה'.

וזהו הרמז בתיבת תרומה, תורה מ', דאם רוצה האדם להרגיש התרוממות מלשון תרומה, ולחוש חדרה עילאית

הרב **ישראל הלוי פולק** שליט"א

קרית צאנז, נתניה

לעילוי נשמות

אביו הרה"ג ר' **נפתלי צבי** ב"ר ישראל הלוי ז"ל

נלב"ע ביום ז' אדר תשמ"ט

ואמו מרת **פראדל לאה** ב"ר שמואל ע"ה

נלב"ע ביום ה' אלול תשל"ג

תנצב"ה

הר"ר **שמואל מושקוביץ** הי"ו

קרית בעש"ט, פתח תקווה

לעילוי נשמות

אביו, איש חי ורב פעלים טובים, מחשובי קהל עדתנו הק'
הרה"ח ר' **מנאיר יהודה** ב"ר ישראל ז"ל **מושקוביץ**

נלב"ע ביום ח' באדר תשפ"א

וחמיו הרה"ח ר' **יוסף** ב"ר יצחק אלימלך ז"ל **שטיין**

למלאת השנה לפטירתו, ביום ד' אדר ב' תשפ"ב

תנצב"ה

הרה"ח ר' **ישראל לצטר** הי"ו

קרית צאנז, נתניה

לעילוי נשמת

אמו מרת **חיה** ב"ר שלמה ז"ל מרודניק

נלב"ע ביום ח' אדר ב' תשל"ג

תנצב"ה

לעילוי נשמות

הרה"ח ר' **דוד צבי הכהן** ב"ר אליהו הכהן ז"ל **קליין**

נלב"ע ביום ז' ניסן תשע"ד – תנצב"ה

*

מרת **לאה** ב"ר אלעזר ז"ל

נלב"ע ביום י' אדר תשע"ה – תנצב"ה

הונצחו ע"י **המשפחה** הנכבדה הי"ו

הרה"ח ר' **מנחם מאיר שימון** הי"ו - בני ברק
לזכות נכדו המו"מ בתויר"ש הבה"ח ישראל משה רייכמן שיחי'
בן חתנו הרה"ג ר' שמעון שליט"א
לדגל שמחת נישואיו עב"ג תחי' במזל טוב
יוכו להקים בית נאמן בישראל ויעלה זיווגם יפ"ה יפ"ה, ולרוב נחת ואושר כה"י
ולעילוי נשמת אביו הרה"ח ר' **אברהם שמעיה** כ"ר אליהו ז"ל
נלב"ע ביום ד' אדר תשנ"ט - תנצב"ה
ולדגל יום ההילולא של קקש"ת הגה"ק
רבי **שמואל דוד** הלוי בן רבי יוסף משה הלוי זצוק"ל **אונגאר**
גאב"ד נייטרא

נלב"ע ביום ט' אדר תש"ה
חותן המלך כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע
אשר לשמו ולזכרו הקים את ישיבת מהרש"ד בקרית צאנז נתניה, בה זכה לכהן כר"מ

הרה"ג ר' **שמואל נטע זלמנוביץ** שליט"א

קרית צאנז, נתניה

בן הרה"ג ר' אליהו זצ"ל, וחתן הרה"ג ר' דוד יהודה הרשקוביץ שליט"א
לזכות בנו הב' **מרדכי דוב** שיחי'
שנכנס לעול המצוות במזל טוב
יוכה לראותו עולה ומתעלה במעלות התורה והיראה, ולרוב נחת ואושר כה"י

הרה"ח ר' **מנחם הלוי** הי"ו

קרית צאנז, נתניה

לזכות נכדו **ישכר דוב** שיחי' שנולד במזל טוב
בן לחתנו הר"ר **ירחמיאל ישראל הכהן ווינרייך** הי"ו
בן הרה"ח ר' יהושע הכהן הי"ו
יוכו לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

הר"ר **מנחם מענדל ראובן הרשקוביץ** הי"ו

אשדוד

בן הרה"ח ר' שלמה יצחק הי"ו, וחתן הרה"ח ר' פריץ צבי לוי הי"ו
לזכות בנו בכורו **משה** שיחי' שנולד במזל טוב
יוכה לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

הר"ר יואל צבי שוורץ הי"ו

ירושלים

בן הרה"ג ר' ירמיה שליט"א, וחתן הרה"ח ר' מנחם מענדל זייבלד הי"ו
לזכות בתו תחי' שנולדה במזל טוב
יוכה לגדלה לבעל תורה לחופה ולמעט"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

ולעילוי נשמת

אמו מרת גליקל חוה אסתר ע"ה בת יבלח"ט הרה"ח ר' שלום באכנער הי"ו
נלב"ע ביום ו' אדר ב' תשע"ד
תנצב"ה

אחד מאנ"ש הי"ו

קרית צאנו, טבריה

לטובת נשמת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זצוקללה"ה
בשבח ובהודיה להשי"ת שזכה לקיים רצון צדיק
וזכותו הגדולה עמדה לו לראות ברכה והצלחה
כן יעזרהו השי"ת שיושפע עליו ועל ב"ב רחמים וחסדים וימלא ה' משאלות לבם לטובה

הרה"ח ר' משה מאיר ויינברגר הי"ו

בני ברק

לעילוי נשמות

אביו הרה"ח ר' שלמה בצלאל ב"ר משה ז"ל
נלב"ע ביום ה' אדר תשס"ד
ואמו מרת בלומא ב"ר מאיר ע"ה
נלב"ע ביום כ"ט תמוז תש"ע
חמויו הרה"ח ר' משה חיים ב"ר נחמן ז"ל
נלב"ע ביום י"א שבט תש"ס
וחמותו מרת אסתר ב"ר יקותיאל זלמן ז"ל
נלב"ע ביום כ"א תמוז תשמ"ג
תנצב"ה

משפחת שטיינמן הנכבדה הי"ו

לעילוי נשמת

אביהם עמרת ראשם, מנכבדי וחשובי קהל עדתנו הק'
הרה"ח ר' אליהו יעקב ב"ר מנחם מענדל ז"ל שטיינמן
נלב"ע ביום ז' אדר א' תשע"א
תנצב"ה

הרה"ח ר' משה דב שנק הי"ו

ירושלים

לזכות בתו תחי' לרגל שמחת נישואיה במזל טוב
עב"ג המו"מ בתויר"ש הבה"ח החבר בנימין צבי ויזל שיחי'
בן הרה"ח ר' מרדכי הי"ו

החתונה אי"ה ביום ראשון הבעל"ט, ה' אדר, באולמי ארמונות אור' ירושלים
יזכו להקים בית נאמן בישראל ויעלה זיווגם יפ"ה יפ"ה, ולרוב נחת ואושר כה"י

הרה"ג ר' אהרן היילפרין שליט"א

בית שמש

בן הגה"צ אבד"ק ראדומישלא שליט"א, וחתן הגה"צ אבד"ק קאסאני שליט"א
לזכות בתו תחי' לרגל שמחת נישואיה במזל טוב
עב"ג המו"מ בתויר"ש הבה"ח משה מרדכי וואסערמאן שיחי'
בן הרה"ג רבי שלמה שליט"א, רב חסידי לעלוב

החתונה אי"ה ביום שני הבעל"ט, ו' אדר, באולמי 'הכרמים' בית שמש
יזכו להקים בית נאמן בישראל ויעלה זיווגם יפ"ה יפ"ה, ולרוב נחת ואושר כה"י

המחותנים, הרה"ח ר' צבי נתנאל רייכמן הי"ו

קרית צאנז, נתניה

והרה"ח ר' נפתלי צבי שמרלר הי"ו

ביתר עילית

לזכות בנו המו"מ בתויר"ש הבה"ח מוריניו שמואל רייכמן שיחי'
ובתו הכלה תחי' לרגל שמחת נישואיהם במזל טוב

החתונה אי"ה ביום שלישי הבעל"ט, ז' אדר, באולמי ארמונות הגפן' ביתר עילית
יזכו להקים בית נאמן בישראל ויעלה זיווגם יפ"ה יפ"ה, ולרוב נחת ואושר כה"י

המחותנים, הרה"ח ר' מנחם מאניש ויזל הי"ו

קרית צאנז, נתניה

והרה"ח ר' נפתלי הירצקא וויינברגר הי"ו

קרית צאנז, נתניה

לזכות בנו המו"מ בתויר"ש הבה"ח החבר מאיר ויזל שיחי'
ובתו הכלה תחי' לרגל שמחת נישואיהם במזל טוב

החתונה אי"ה ביום רביעי הבעל"ט, ח' אדר, באולמי 'היכל רוזנברג' קרית צאנז נתניה
יזכו להקים בית נאמן בישראל ויעלה זיווגם יפ"ה יפ"ה, ולרוב נחת ואושר כה"י